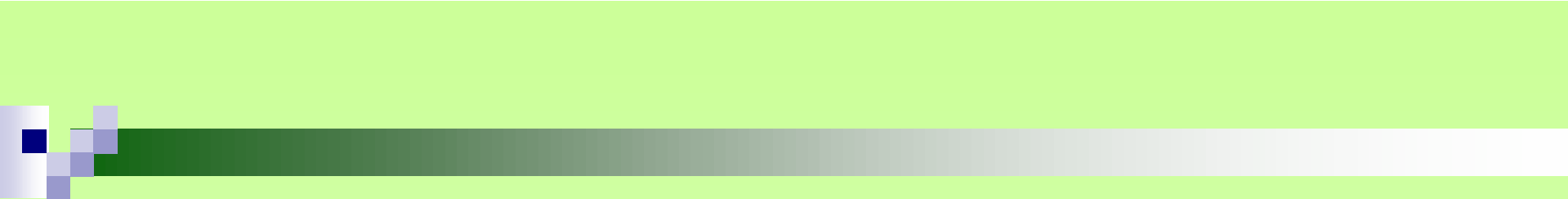

Preses de decisions sobre l'avaluació de les competències bàsiques

setembre, 2009

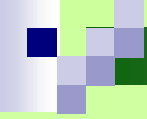
1. El centre ha de tenir clar
quins aspectes caracteritzen
cadascuna de les vuit
competències bàsiques

COMPET. BÀSIQUES	Capacitats a desenvolupar (coneixements, habilitats, actituds) EDUCACIÓ OBLIGATÒRIA (6-16)	COMPET. BÀSIQUES	Capacitats a desenvolupar (coneixements, habilitats, actituds) EDUCACIÓ OBLIGATÒRIA (6-16)
Competència Comunicativa Lingüística i audiovisual	<ul style="list-style-type: none"> -Comunicar idees i emocions -Comunicar amb llenguatges diversos -Dialogar -Construir textos de diversa tipologia (llegir, escriure, parlar) 	Competència d'aprendre a aprendre	<ul style="list-style-type: none"> -Identificar i plantejar problemes -Autoavaluar-se i autoregular-se -Gestionar els propis processos aprenentatge -Plantejar-se bones preguntes -Aprendre amb els altres
Competència artística i cultural	<ul style="list-style-type: none"> -Desenvolupar la capacitat creadora i estètica -Expressar-se a partir dels llenguatges artístics -Valorar la diversitat cultural -Contribuir a la conservació patrimoni 	Competència d'autonomia i Iniciativa personal	<ul style="list-style-type: none"> -Desenvolupar un pensament crític -Planificar i realitzar tasques, projectes -Prendre decisions -Cooperar i treballar en equip -Adaptar-se al canvi i a situacions noves
Tractament de la informació i competència digital	<ul style="list-style-type: none"> -Cercar i seleccionar informació -Interpretar i analitzar críticament la informació -Utilitzar eines TIC 	Competència Coneixement i interacció amb el món físic	<ul style="list-style-type: none"> -Anàlitzar i interpretar fenòmens naturals -Plantejar hipòtesis -Interactuar amb l'espai i l'entorn
Competència matemàtica	<ul style="list-style-type: none"> -Resoldre problemes amb diverses estratègies -Realitzar càlculs i estimacions -Expressar i comunicar-se en llenguatge matemàtic -Desenvolupar el raonament matemàtic 	Competència social i ciutadana	<ul style="list-style-type: none"> -Exercir drets i deures democràticament -Analitzar i interpretar fets i fenòmens socials -Resoldre conflictes i problemes socials -Desenvolupar habilitats socials

2. El centre ha de prioritzar el desenvolupament d'alguns dels aspectes competencials

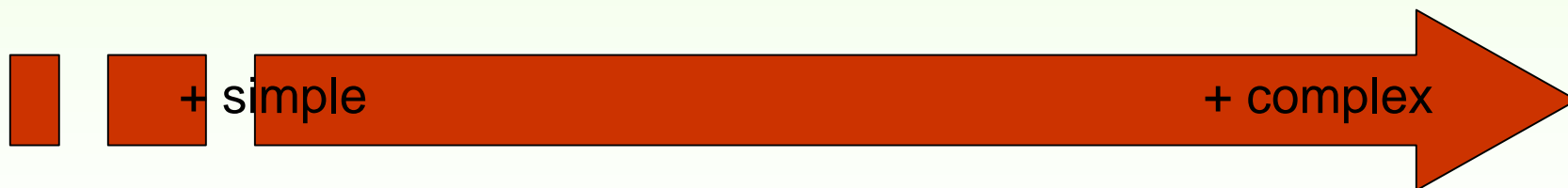
Capacitats i habilitats	Criteris avaluació Arees	Llengua catalana	Coneix medi nat i social	Educ. artística	Matemàtic	...
Competència Comunicativa Ling. i audiov	Comprendre: Comprensió lectora	X	X	X	X	
	-Comunicar: Expressar idees-emocions oral.	X		X		
	-Dialogar	X	X	X	X	
	-Utilitzar diverses tipologies textuais	X	X			
Competència artística i cultural	-Desenvolupar la capacitat creadora i estètica	X		X		
	-Expressar-se a partir dels llenguatges artístics			X		
	-Valorar la diversitat cultural		X	X		
	-Contribuir a la conservació patrimoni		X	X		
Tractament informació comp. digital	-Recerca i selecció d'informació		X		X	
	-Interpretació i Anàlisi crítica de la informació	X	X			
	-Ús d'eines TIC			X	X	
Competència matemàtica	-Resolució de problemes		X		X	
	-Realitzar càlculs i estimacions		X		X	
	-Expressar i comunicar-se en llenguatge matem.		X		X	
	-Raonament matemàtic			X	X	
Competència d'aprendre a aprendre	-Identificar i plantejar problemes		X	X	X	
	-Autoavaluar-se i autoregular-se	X	X	X	X	
	-Gestió i control dels propis processos d'aprenet	X	X	X	X	
	-Plantejar-se preguntes		X		X	
Competència Coneixement i interacció amb el món	-Aprendre amb els altres	X	X	X	X	
	-Anàlisi i interpretació de fenòmens naturals		X			
	-Plantejar hipòtesis		X		X	
Competència social i ciutadana	-Interactuar amb l'espai i l'entorn		X	X		
	-Exercir drets i deures democràticament	X	X	X	X	
	-Anàlisi i interpretació de fets socials		X			
Competència social i ciutadana	-Resolució de conflictes i problemes socials		X			
	-Desenvolupar habilitats socials	X	X	X	X	

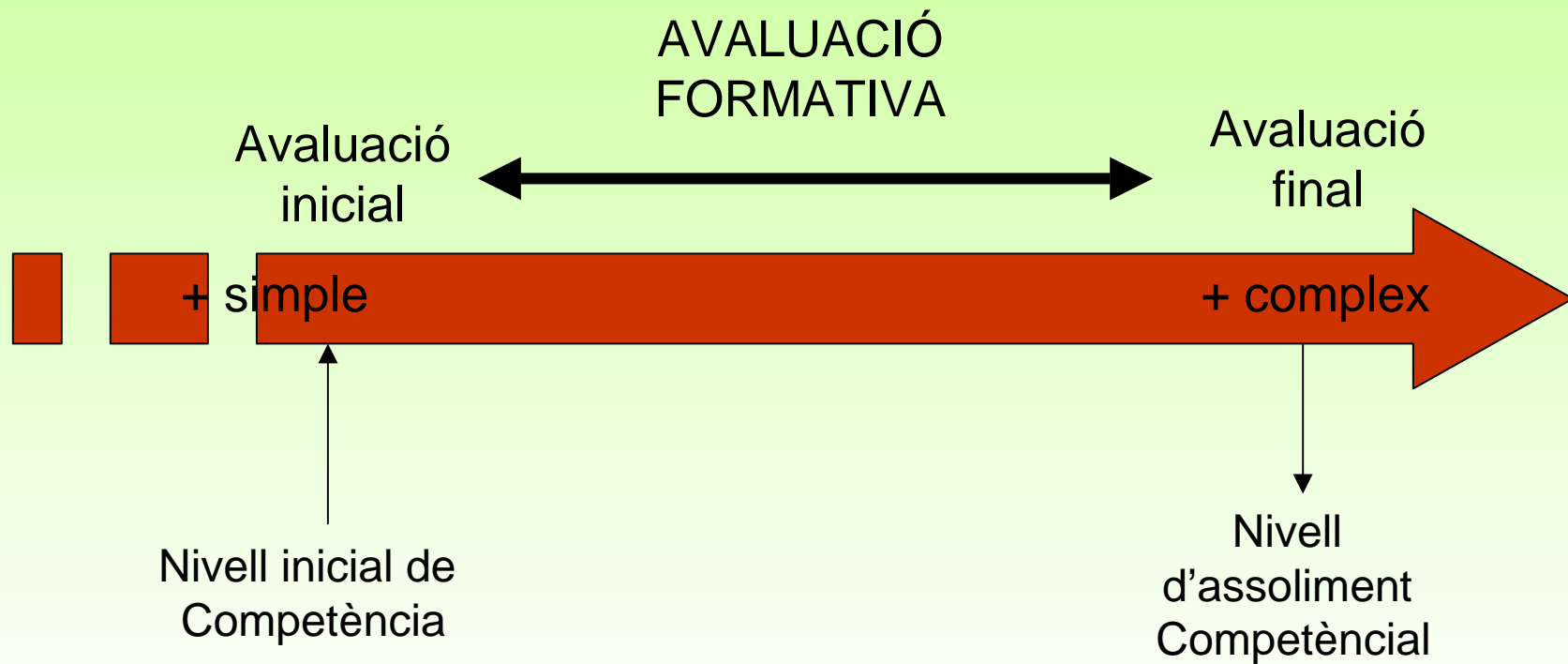
3. Els mestres han de concretar la seqüència d'aprenentatge de cada competència a desenvolupar per poder avaluar el progrés que assoleix l'alumnat

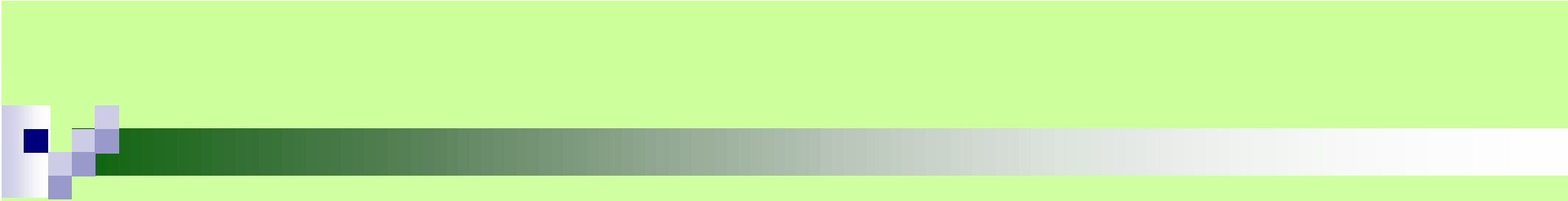
Seqüència del procés d'aprenentatge de la comprensió lectora

- Activar els coneixements previs
- Solucionar aspectes de vocabulari
- Inferir
- Captar les idees principals
- Resumir
- Determinar l'estructura del text
- Desenvolupar mecanismes de control de la comprensió
- Saber elaborar preguntes pertinents sobre un text

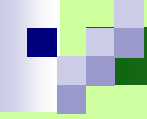
Avaluació del procés d'aprenentatge de la comprensió lectora

4. Els cicles han de concretar quins objectius d'aprenentatge es proposen aconseguir en relació a les competències bàsiques (programacions)

Competèn. bàsiques	CICLE MITJÀ 4T.	Objectius didàc. (saber, saber fer, saber ser i estar)	Continguts (conceptes, procediments i actituds)	Activitats d'ensenyament/ aprenentatge i d'avaluació	Críteris d'avaluació
Competència Comunicativa Lingüística i audiovisual	1- Participar activament en la construcció i comunicació de coneixement sobre el tema, i especialment en el treball de grup	a) Obtenir i interpretar informació a partir de la lectura de fonts diverses	CONCEPTUALS: - Ecosistema - Canvis naturals i artificials - Deixalles - Reciclatge - Contenidors - Contaminació - Reutilització PROCEDIMENTALS: - Elaboració d'una enquesta - Redacció de diversos tipus de textos... ACTITUDINALS: - Responsabilitat en l'ús dels recursos naturals	ACTIVITAT D'EXPLORACIÓ Làmina pàgina 123 : Descripció de Les il·lustracions, individual i per escrit. Discussió sobre perquè unes són perjudicials i altres beneficioses ACTIVITAT D'INTRODUCCIÓ Il·lustració pàgina 122 : observar Tipus de deixalles, classificar-les A més a més... - Visita a un abocador - Vídeo sobre abocadors... - Reciclatge: activitat pàgina 127 , coneixement diversos tipus de Contenidors - Introducció del concepte de reutilització : conèixer alguna associació com engrunes... - Taller de reciclatge de paper, experiència de fer compost... - Activitat pàg. 131 (també pot ser una activitat d'avaluació) ACTIVITAT D'ESTRUCTURACIÓ - Explicació: Els problemes Mediambientals(pàg. 126,127,128) - Elaboració d'un mural en grup en Què es relacionin els contenidors amb els diversos tipus de deixalles... ACTIVITAT D'APLICACIÓ - Activitat pàgina 130 , per grups, posada en comú de dades i Tractament estadístic - Redacció de les conclusions de l'enquesta anterior - Exposició oral a d'altres classes sobre La necessitat de continuar a la recollida selectiva ...	Comprendre informació de textos i imatges Adequació er el tractament Estadístic de dades (elaboració i Interpretació de gràfics) Coherència i completa dels textos produïts, pautes de correcció, aplicades en parelles, grups... Reconeixement dels diversos tipus de deixalles i Classificació en el contenidor corresponent Incorporació d'accions per a la sostenibilitat a la vida Quotidiana cooperació en el treball
Competència artística i cultural	2- Comunicar informació a partir del disseny gràfic	b) Dialogar: posada en comú sobre accions beneficioses i perjudicials pel medi ambient			
Tractament informació comp. digital	3- Representar dades a partir de gràfics en format electrònic. 4- Emprar de processador de textos	b) Redactar textos a partir de l'enquesta, informe de resultats de l'enquesta.			
Competència matemàtica	5.- Interpretar dades estadístiques	c) Identificar la Influència humana en els sistemes naturals: producció de deixalles, contaminació de les aigües...			
Competència d'aprendre a aprendre	6- Aprendre amb els altres: treball cooperatiu	d) Aplicar el vocabulari propi del tema a la interpretació de Problemes mediambientals			
Competència d'autonomia i iniciativa personal	7- Gestionar els propis processos d'aprenentatge	e) Promoure actituds de respecte envers el medi ambient: Consum responsable d'aigua, recollida selectiva de deixalles...			
Competència Coneixement i interacció amb el món	8- Analitzar i interpretar fenòmens naturals				
Competència social i ciutadana	9- Desenvolupar actituds i valors democràtics i de sostenibilitat en les pràctiques quotidianes a l'a...				

5. L'equip docent del cicle ha d'elaborar els criteris d'avaluació per a comprovar el grau d'assoliment de les competències bàsiques

- **criteris d'avaluació dels cicles**

b) Criteris d'avaluació de les àrees o dels projectes

**c) Criteris d'avaluació de
les unitats didàctiques**

✓ Criteris d'avaluació

- ✓ L'avaluació de les competències bàsiques s'ha d'integrar en el procés d'avaluació de les àrees.
- ✓ Per fer-ho operatiu, és important establir **criteris d'avaluació** coherents amb la definició d'objectius, continguts i activitats que tenen com a referent el desenvolupament de les competències bàsiques.
- ✓ Els criteris d'avaluació són referents per a dissenyar els instruments i activitats d'avaluació.
- ✓ Els criteris d'avaluació es concreten a partir d'indicadors observables i mesurables per tal de determinar el grau d'assoliment dels aprenentatges competencials.

Criteris, indicadors, instruments, activitats

- **Criteris d'avaluació:** Especifiquen què és el que es pretén avaluar. Són generals i globals, comuns a diferents àrees. Tenen un referent normatiu en el currículum. Han d'estar consensuats a nivell de projecte curricular de centre i consensuat per l'equip de mestres.
- **Indicadors:** Són concrets, mesurables i observables. Els defineixen per a cada curs i àrea. Han de ser coherents amb les activitats i instruments d'avaluació.
- **Instruments:** Sistematitzen la informació del procés d'avaluació. Han de ser diversificats per donar resposta a diferents situacions d'aprenentatge. No només han de ser proves escrites.
- **Activitats:** Permeten comprovar la transferència d'allò après a la resolució d'altres situacions o problemes
 - **Obertes:** permeten alternatives, interpretacions o solucions diverses
 - **Contextualitzades:** els alumnes identifiquen problemes amb situacions semblants a les de la realitat i amb les seves pròpies experiències
 - **Complexes:** Intervenen diverses variables.
 - **Interpretables:** L'alumne es posiciona i justifica els seu punt de vista.
 - **Col.lectives:** S'afavoreix el contrast de parers i l'intercanvi d'idees

6. Les qualificacions trimestrals de les àrees inclouen l'avaluació de les competències bàsiques.

Els informes a les famílies ho poden reflectir

**CONEIXEMENT DEL MEDI
NATURAL, SOCIAL I CULTURAL**

1a. avaluació 2a. avaluació 3a. avaluació
A B C D A B C D A B C D

- C. Comun. ling.
- C. Comun. ling.
- C. Comun. ling.
- C. Aprendre a ap
- C. Interac.món físic
- C. Interac.món físic
- C. Interac.món físic
- C. Aprendre a ap
- C. Social i ciudad
- C. Autonom i inic

Relaciona els nous aprenentatges amb els coneixements previs.												
Expressa idees i informacions de manera coherent i entenedora.												
Utilitza el nou vocabulari.												
Entén i aplica en diferents situacions els conceptes treballats.												
Fa preguntes, busca respostes i s'interessa per diferents aspectes relacionats amb el medi												
Aplica els coneixements medioambientals als usos de la vida quotidiana (aigua, llum, reciclatge, estalvi ...)												
Mostra interès a l'hora d'observar, experimentar i analitzar												
S'inicia en la utilització i interpretació de plànols, mapes												
Participa activament en el treball en grup (cooperatiu)												
Participa en els temes i projectes proposats a classe												
Presenta els treballs d'acord amb les pautes donades												

NOTA GLOBAL

Observacions

CRITERIS AVALUACIÓ E.F. 5è

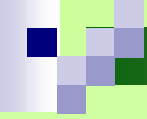
INDICADORS

ÀREA D'EDUCACIÓ FÍSICA	1a. avaluació				2
	A	B	C	D	
Ajusta els moviments a diferents activitats utilitzant les nocions topològiques (esquerra, dreta, davant darrera, a sobre, a sota, ...)					
Assoleix els objectius referents a l'execució de les habilitats motrius bàsiques (desplaçaments, salts, girs, llançaments/recepcions i equilibris) treballades					
S'eforça quan realitza activitat física					
S'eforça per incrementar les capacitats físiques condicionals treballades (força, velocitat, resistència, flexibilitat)					
Identifica i fa pràctiques saludables per a la millora de la salut					
Construeix composicions col·lectives utilitzant l'expressió corporal i partint d'estímuls visuals, plàstics o verbals					
Identifica com a valors bàsics dels jocs l'esforç i les relacions que s'estableixen amb el grup i actua en conseqüència					

- Expressa ritmes a través del moviment
- Crea ritmes, coreografies senzilles
- **Es fa entendre (accions, sentiments) quan imita o representa personatges**
- Actua sense inhibició fent expressió corporal (dansa)
- **S'integra amb els companys en jocs de dramatització i accepta el seu paper tenint en compte els altres**

ACTIVITATS
D'AVAUACIÓ

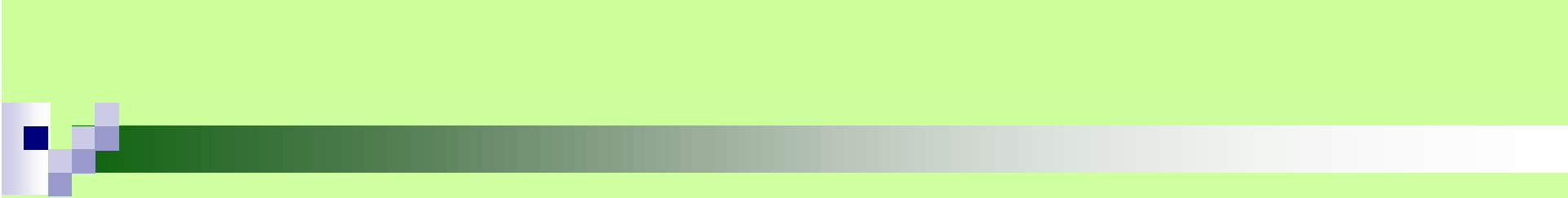
INSTRUMENTS
D'AVAUACIÓ

7. El centre hauria de
sistematitzar les valoracions o
qualificacions dels aspectes
competencials avaluats de
cadascun dels alumnes

ASPECTES COMPETENCIALS AVALUATS CURS 09-10 GRUP ____										
		àrees/matèries	Alum	Alum	Alum	Alum	Alum	Alum	Alum	Alum
COMPETÈNCIA COMUNICATIVA LINGÜÍSTICA	> Comprensió lectora	Català								
		Castellà								
		Anglès								
		Medi nat i soc								
		Matemàtiques								
COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	> Resolució de problemes quotidians	Medi nat i soc								
		Ed. Física								
		Matemàtiques								
COMPETÈNCIA APRENDRE A APRENDRE	> Treball cooperatiu	Treball per projectes								
COMPETÈNCIA AUTONOMIA I INICIATIVA PER	>Autoregulació (gestió dels errors)	Totes les àrees								
COMPETÈNCIA SOCIAL I CIUTADANA	> Participació i través del debat	Medi nat i soc								
		Tutoria								
...										

Grau d'assoliment de les C.B. A=molt B=bastant C=poc D=gens

Exemple d'una activitat d'avaluació "competencial"

> Orientar-se en l'espai mitjançant l'ús de mapes i plànols. Lectura del croquis del paisatge.

A. La Núria i en Pau han anat d'excursió i estan intentant localitzar alguns llocs.

-Què veuen si miren cap al Nord?

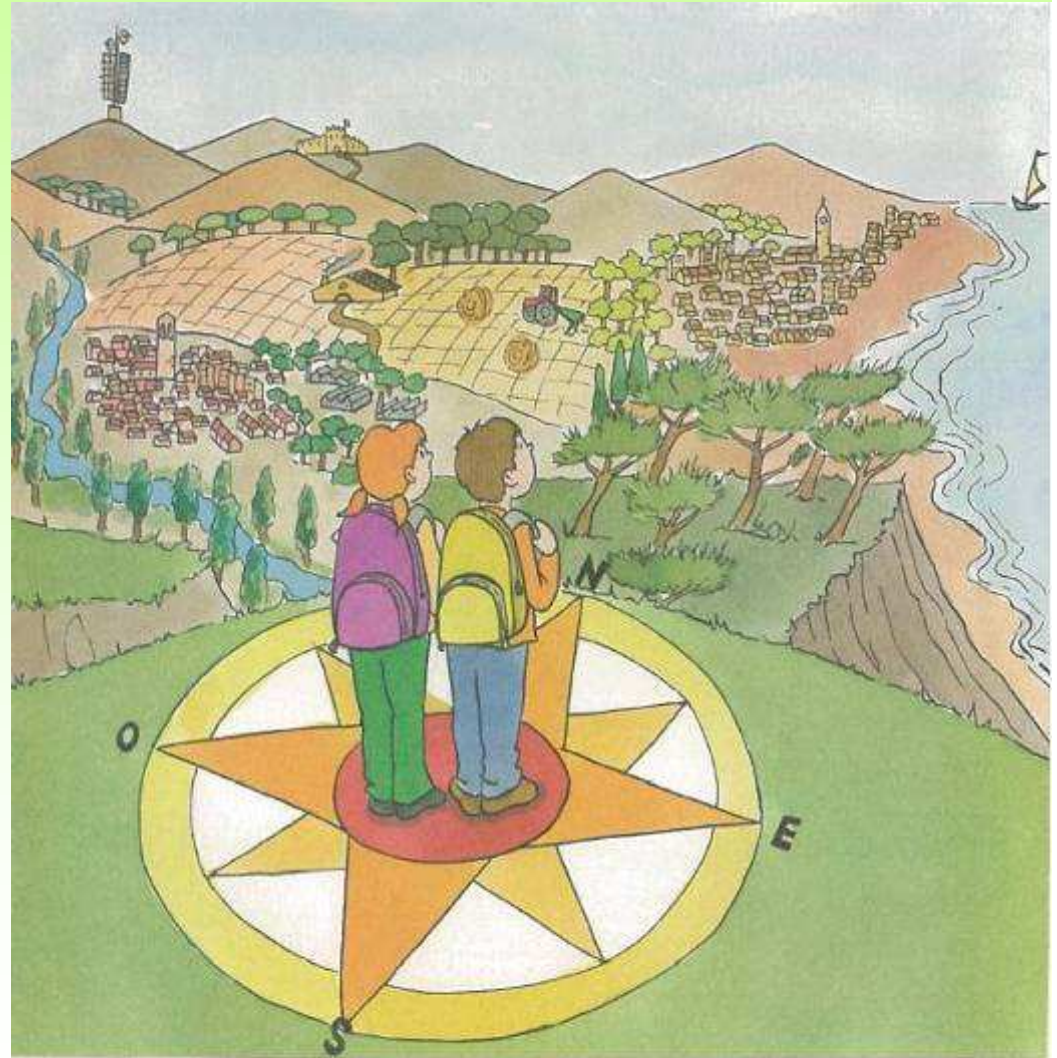
-Què veuen quan miren cap al NE (nord-est)?

-En quina direcció veuen el riu?

-Si volen anar cap al mar, cap a quina direcció hauran d'anar?

B. Elabora una llegenda amb colors significatius per representar un croquis del paisatge

C. En aquest paisatge, quins elements naturals observes? I quins elements creus tu que han estat construïts per l'acció humana?

■ **Criteris d'avaluació:**

- Decodificar la informació simbòlica de plànols de diferents característiques i a escales diverses.
- Reconèixer elements del territori sota representacions espacials i gràfiques diverses, aplicant tècniques d'orientació.

■ **Indicadors:** L'alumne sap:

- Orientar-se en l'espai mitjançant un plànol, utilitzant instruments d'orientació...
- Interpretar un mapa a partir de la llegenda
- Descriure un paisatge i classificar els seus elements en naturals i antròpics a partir de la lectura de la imatge.

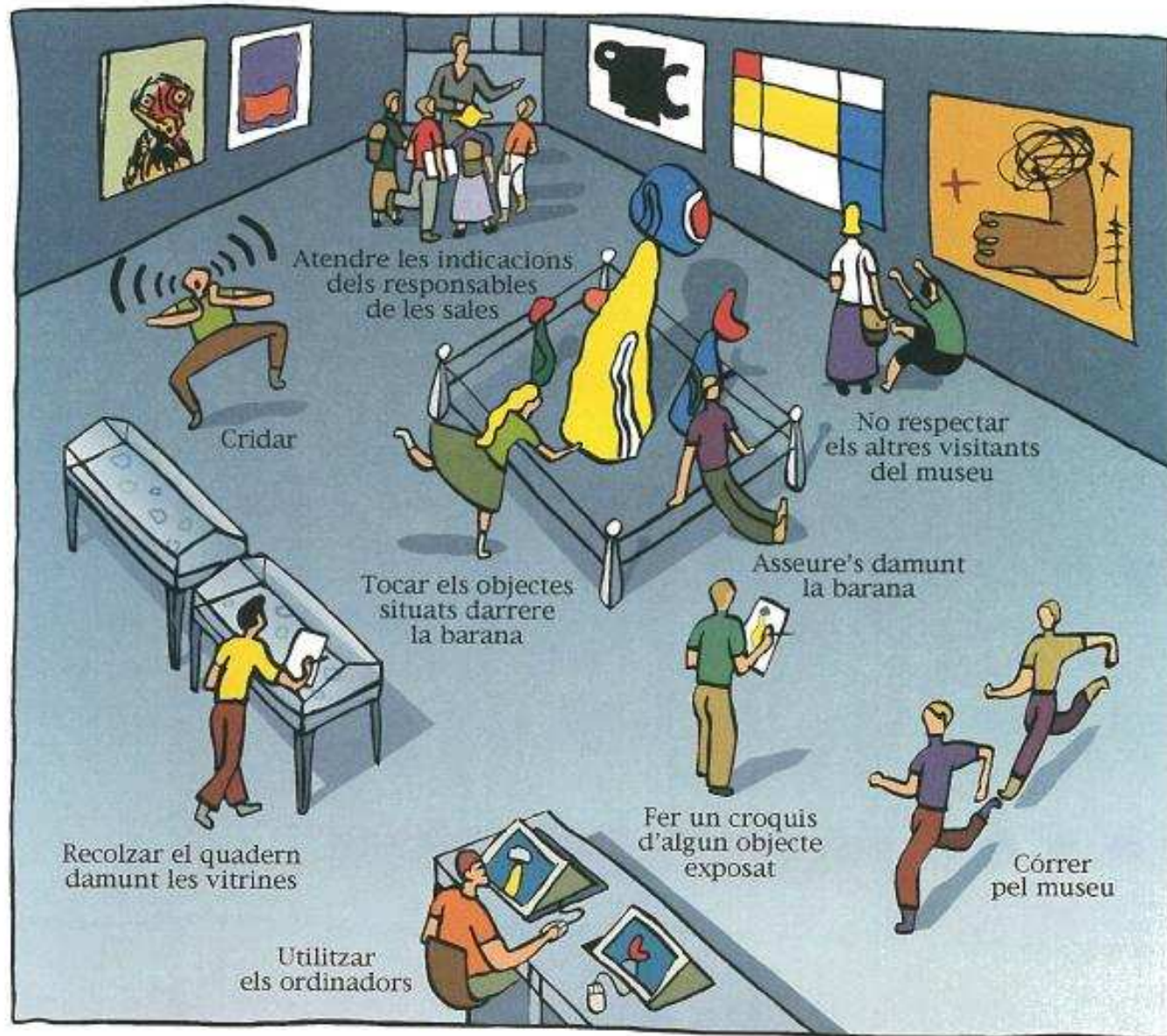
■ **Instruments:**

- Treball de camp i qüestionari individual

■ **CB que s'avaluen:**

- Competència comunicativa lingüística
- Competència artística i cultural
- Competència d'interacció amb el món físic
- Competència social i ciutadana

> L'avaluació de les CB demana altres instruments d'avaluació que no siguin proves de paper i llapis

Competència social i ciutadana:

Els alumnes de 4t curs han anat amb els mestres al museu per fer una activitat d'educació visual i plàstica.

Però no tots els alumnes saben comportar-se adequadament. Quines actuacions consideres correctes i quines no? Per què?

Com podem enriquir competencialment les activitats d'avaluació?

- Presentant les activitats a partir de situacions contextualitzades que l'alumnat ha de poder identificar amb situacions semblants a la realitat
- S'han de poder aplicar coneixements diversos (conceptuals, procedimentals, actitudinals).
- L'activitat presenta situacions properes a l'alumnat, a les seves experiències, a la seva realitat.
- Han de ser obertes: han de permetre alternatives, interpretacions o solucions diverses.
- Si afavoreix la implicació de l'alumnat, la presa de posicionament, la formulació d'opinions i punts de vista.
- Facilitant la construcció compartida del coneixement, el contrast de parers, l'intercanvi d'opinions...
- Les activitats no poden demanar únicament reproduir el que ja se sap sinó aplicar els coneixements apresos a noves situacions o problemes.

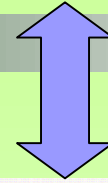
Les preguntes significatives o les bones preguntes...

- No són reproductives del que ja se sap i no es responen només consultant la informació en el diccionari o el llibre
- No tenen una sola o única resposta
- No es plantegen des d'un únic punt de vista (el coneixement no és únic ni objectiu)
- Parteixen del dubte, de les inquietuds, de les experiències... i predisposen a investigar i a pensar, a considerar el punt de vista dels altres i les raons de la ciència.
- Connecten amb la necessitat de donar sentit al món que ens envolta
 - Per què el món és com és?
 - Podria ser d'una altra manera?
- Han de facilitar la interpretació de la informació per donar-li un significat propi (construcció del coneixement).

Explica quina funció tenen les flors en la reproducció de les plantes

■ Què es proposa el mestre que aprenguin els alumnes amb aquesta activitat?

Quin tipus d'aprenentatge propicia?

2) La mare de la Marta li ha dit que quan vagi al bosc no s'han de tallar les flors però ella no sap perquè no ho ha de fer. Amb tot el que heu après sobre perquè li serveix a una planta tenir flors, com li explicaries a la Marta perquè no ens hem d'emportar a casa les flors d'un bosc.

Perquè si atenquem les flors
no pot créixer el fruit. I
la planta no podria fer
la seva funció → reproductora.

Contingut del currículum:

Neus Sanmartí

“Caracterització de la funció de reproducció a partir de l’observació d’animals i plantes” (Cicle mitjà)

Roser Canals

Què es proposa el mestre que aprenguin els alumnes amb aquesta activitat?

- 1. **Explica** quina diferència hi ha entre temps i clima
- 2. **Describeu** les característiques pròpies del nostre clima mediterrani
- 3. **Caracteritza** quin tipus de vegetació trobem en el paisatge de muntanya i **explica** per què canvia
- 5. **Defineix** el canvi climàtic?
- 6. **Omple** els buits d'aquesta graella

	CLIMA OCEÀNIC	CLIMA EQUATORIAL
Es localitza a la zona	TEMPERADA	
Les precipitacions són		MOLT ABUNDANTS AL LLARG DE L'ANY
Les temperatures són	FREDES A L'HIVERN i SUAUS A L'ESTIU	
La vegetació és		LA SELVA DENSA I EXHUBERANT
Els rius són	MOLT CABALOSOS	
On podem trobar aquest clima?		A TOTS ELS PAÏSOS DEL CENTRE DEL PLANETA PER ON PASSA L'EQUADOR

Si el nostre planeta
volem cuidar,
energia hem
d'estalviar.

Quin tipus d'aprenentatge
propicia?

Què es proposa el mestre que
aprenuin els alumnes amb
aquesta activitat?

La mare d'en Toni el renya cada vegada que surt de la seva habitació i deixa el llum encès. Sovint l'encén encara que sigui de dia i no se'n recorda de tancar-lo. Per què creus que s'enfada la seva mare?

(justifica)

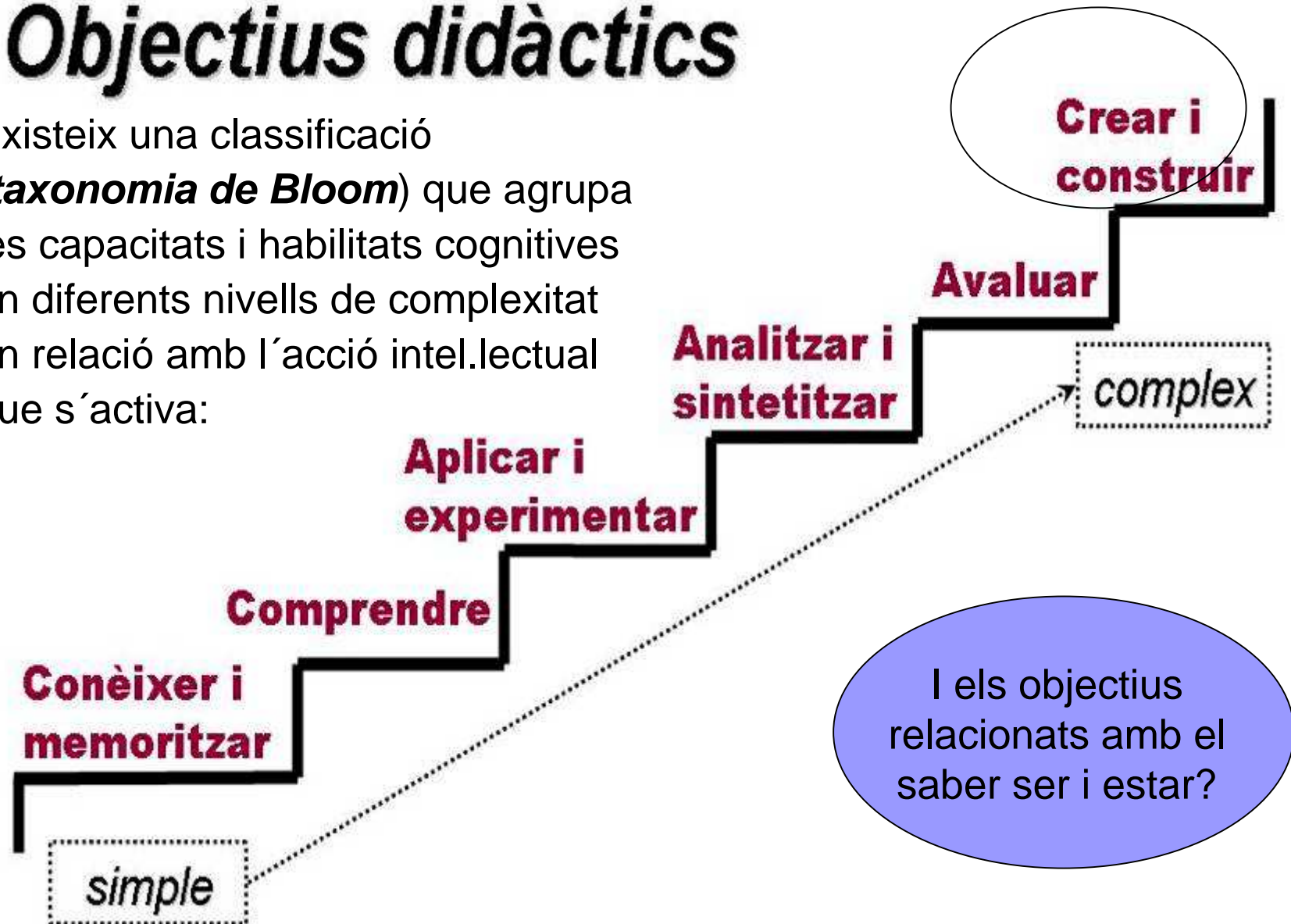
Posa en comú les teves raons amb les dels teus companys.

Com convenceríeu en Toni de la importància de tancar els llums o de tancar una aixeta quan no és necessari? **(argumenta)**

Revisada per
Anderson

Objectius didàctics

Existeix una classificació (*taxonomia de Bloom*) que agrupa les capacitats i habilitats cognitives en diferents nivells de complexitat en relació amb l'acció intel·lectual que s'activa:

➤ **Objectius relacionats amb el saber.**

Comprendre, relacionar, interpretar, caracteritzar, definir, analitzar, sintetitzar, comentar, enumerar, explicar, justificar, indicar, inferir, memoritzar, recordar, relacionar, treure conclusions,...

➤ **Objectius relacionats amb el saber fer:**

- **Eines per al aprenentatge:** Esquematitzar, estructurar, comunicar, resumir, aplicar, classificar, comparar, debatre, demostrar, diferenciar, exposar, formular preguntes, observar, planificar, relacionar, seleccionar,
- **Psicomotrius:** Coordinar, dibuixar, construir, confeccionar, dissenyar, elaborar, dramatitzar, executar, experimentar, localitzar, manejar, manipular, ordenar, organitzar, provar, quantificar, reconstruir, representar, simular, situar, utilitzar, dibuixar...

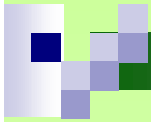
➤ **Objectius relacionats amb el saber ser, estar, actuar.**

- **Afectius i actitudinals:** Valorar, apreciar, col·laborar, compartir, actuar, cooperar, criticar, ser sensible, gaudir, respectar, gaudir de, participar, responsabilitzar-se, autoavaluar-se, comprometre's...

RESOLUCIÓ DE PROBLEMES: Triar una mascota.

- La Marta i l'Àlex són dos germans de 11 i 9 anys molt il·lusionats per tenir un gosset com a mascota. La Marta té estalviats 200 € i el seu germà 145 €. Els seus pares hi estan d'acord perquè creuen que la cura d'una mascota ajudarà als seus fills a ser més responsables. Per això afegiran la quantitat que es necessiti per a l'import total. La família viu en un àtic d'una gran ciutat que disposa d'una terrassa àmplia i passen els caps de setmana a la masia dels avis. Molt il·lusionats van a la botiga de mascotes on els donen a triar entre aquests cadells. Els ajudeu a **escollir**?
- La decisió ha de ser **consensuada** en grup. Per a això heu de tenir en compte: el pressupost de què disposen, el lloc on viuen, el tipus de gos i les seves característiques, així com les atencions que necessita. Com que han de comprar el pinso, la seva mare els ha recomanat que calculin també la despesa que suposa la seva alimentació cada mes.
- Entre els membres del grup heu de **valorar** els diversos factors que la Marta i l'Àlex han de tenir en compte per a triar el gosset i **justificar** les raons de la vostra elecció. Poseu en comú les vostres raons amb les d'un altre grup que hagi triat la mateixa mascota. Quines són semblants i quines són diferents? Algunes de les seves raons servirien també per a justificar també la vostra elecció?

Raça	PVP	Pinso	Altura i pes	Caràcter i cura
Yorkshire terrier 	650 €	1 bossa de 1,5 Kg val 15 ? i es recomana diàriament dues racions de 75 gr.	Entre 17 i 22 cm de longitud Pes entre 2 i 4 kilos	És valent i tenaç, sempre està alerta i avisa de qualsevol cosa anòmala que succeeixi. És un gos molt sensible, expressiu i al que li encanta estar sempre en companyia. És un gos una mica capritxós i tossut, pel que caldrà tenir una mica de paciència per a donar-li un bon entrenament. Són ideals per a famílies amb nens o persones majors. Necessiten poc exercici físic encara que també els agrada un bon passeig.
Llaurador 	450€	1bossa de 12 Kg. Val 65 € i es recomana diàriament tres racions de 145 gr.	Entre 55 a 57 cm de longitud Pes entre 25 i 32 Kg.	La seva excepcional afabilitat, gentilesa, intel·ligència, energia i bondat, fan que els pagesos siguin generalment considerats com bons companys de persones de totes les edats, col·laboren com acompanyants de cecs, ajuda a minusvàlids en les tasques quotidianes i també col·laboren en el tractament de persones amb problemes psicològics. Requereixen un entrenament especialitzat, espai per a exercitar-se i llargs passejos a l'aire lliure.
Cocker Spaniel 	350 €	1 bossa de 10 Kg val 50 € i es recomana diàriament tres racions de de 110 gr.	Entre 39 a 41 cm de longitud Peso entre 13 i 15 Kg.	Belluguet, viu, inquiet, atlètic i resisteix molt bé les dolentes temperatures. Ull amb el menjar, és una veritable aspiradora. És una raça molt difosa en alguns casos amb dolenta fama, perquè es van produir molts creus de consanguinitat que han fet d'aquest gos un exemplar nerviós i recelós en ocasions. La seva grandària mitjana i la seva fortalesa física ho fan ideal per a viure en el camp, però sense descuidar les seves orelles i pèl. De vegades resulta dominant i cal donar-li educació severa des del principi.

Què es proposa el mestre que aprenguin els alumnes amb aquesta activitat?

- Quins animals apareixen a la il·lustració?
- Encara que aparentment són diversos, tots aquests animals pertanyen a un mateix grup. Explica per què.
- Les diferències entre ells fan que els científics els classifiquin en diferents grups. Quins són? Quins d'aquests animals pertanyen a cada grup? Elabora un mapa conceptual a partir de les característiques d'aquests grups.
- Per què pot ser un problema que en el parc metropolità de Collserola hi hagi un nombre excessiu de porcs senglars? A què pot ser degut? (aspectes mediambientals)

Joc de simulació: Qui embruta el riu?

En el ple extraordinari de l'ajuntament s'han de **discutir** els problemes que afecten a la contaminació del riu. Els representants municipals defensaran els interessos de :

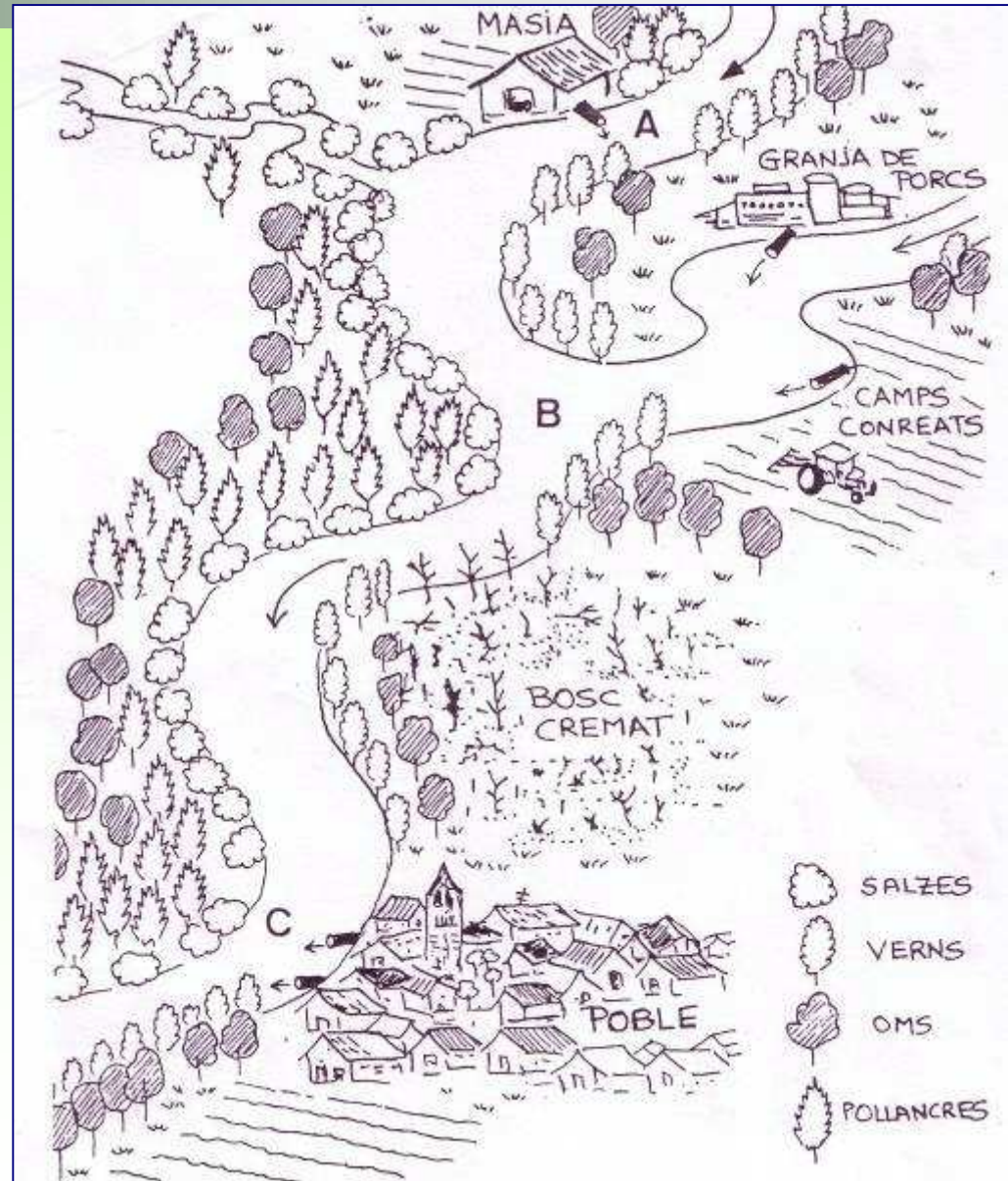
- ✓ L'associació de veïns del poble
- ✓ Els pagesos de les masies
- ✓ L'empresari de la granja
- ✓ Els ecologistes

Caldrà **trobar solucions** per resoldre aquest problema tenint en compte els interessos de cada col·lectiu.

> **Els alumnes per grups**, preparen:

- Quin és el seu punt de vista davant del problema
- Quines solucions proposen
- A quins acords arriben

> **El mestre o la mestra** fan de moderadors

Propostes per al professorat...

- Analitzar les pròpies activitats a partir de criteris “competencials”.
- Pensar com es poden enriquir introduint petits canvis.
 - ✓ En el tipus de preguntes
 - ✓ En la metodologia o estratègia emprada amb els alumnes
 - ✓ Contextualitzant l'activitat en una problema o situació proper o conegut
 - ✓ Introduint imatges
- Definir quins objectius competencials es pretén que assoleixin els alumnes amb l'activitat i comprovar a l'aula si s'han aconseguit mitjançant criteris d'avaluació i indicadors observables.
- Revisar i modificar l'activitat per ajustar-la millor al desenvolupament de les CB.

